

Βρυξέλλες, 29 Νοεμβρίου 2021
(OR. en)

14485/21

EDUC 399
SOC 706
EMPL 529
DIGIT 177
ENV 939

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: 13616/21

Θέμα: Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030

Επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο παράρτημα το ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030, όπως εγκρίθηκε από το Συμβούλιο (Παιδεία, Νεολαία, Πολιτισμός και Αθλητισμός) κατά τη σύνοδό του στις 29 και 30 Νοεμβρίου 2021.

**Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των
ενηλίκων 2021-2030**

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

ΕΚΤΙΜΩΝΤΑΣ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ:

Για τη θετική αντιμετώπιση του μέλλοντος είναι πολύ σημαντικό οι εργασίες για την εκπαίδευση ενηλίκων να βασίζονται στις ανάγκες της ενώ θα πρέπει να υπάρχουν ευκαιρίες για τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση ικανές να παράσχουν όλες τις αναγκαίες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες για τη δημιουργία μιας Ευρώπης χωρίς αποκλεισμούς, βιώσιμης, κοινωνικά δίκαιης και ανθεκτικότερης. Καθώς κινούμαστε σε όλο και πιο πολυσύνθετες και συχνές μεταβάσεις (ιδίως την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση) και αντιμετωπίζουμε παρούσες και μελλοντικές προκλήσεις (όπως η κλιματική αλλαγή, το δημογραφικό, η τεχνολογία, η υγεία κ.λπ.), η εκπαίδευση ενηλίκων, ως σημαντικό μέρος της διά βίου μάθησης, μπορεί να συμβάλει στη θωράκιση και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας των οικονομιών και κοινωνιών μας. Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν οι απαραίτητες προϋποθέσεις ώστε οι άνθρωποι να είναι οι ίδιοι φορείς αλλαγής μέσω των επιλογών τους.

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ΟΤΙ

1. Στην κοινωνική σύνοδο κορυφής του Γκέτεμποργκ του 2017 για τη δίκαιη απασχόληση και την ανάπτυξη, οι ηγέτες της ΕΕ διακήρυξαν από κοινού τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, θεσπίζοντας το δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και διά βίου μάθηση για όλους ως πρώτη αρχή του και, ως τέταρτη αρχή του, το δικαίωμα υποστήριξης στην αναζήτηση εργασίας, την κατάρτιση και την επανειδίκευση, καθώς και το δικαίωμα μεταφοράς δικαιωμάτων κοινωνικής προστασίας και κατάρτισης κατά τις επαγγελματικές μεταβάσεις,

2. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017¹ αναφέρεται χαρακτηριστικά η εκπαίδευση ως κομβικής σημασίας για την οικοδόμηση συνεκτικών κοινωνιών χωρίς αποκλεισμούς και για τη διατήρηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας· έτσι, η εκπαίδευση και η κατάρτιση τέθηκαν για πρώτη φορά στο επίκεντρο του ευρωπαϊκού πολιτικού θεματολογίου,
3. Στο στρατηγικό θεματολόγιο της ΕΕ για την περίοδο 2019-2024 οι ηγέτες της ΕΕ συμφώνησαν να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στους τομείς της απόκτησης δεξιοτήτων και της εκπαίδευσης,
4. Οι ηγέτες της ΕΕ συναντήθηκαν στις 7 Μαΐου 2021 στην κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο με σκοπό να εμβαθύνουν την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων θέτοντας την εκπαίδευση και τις δεξιότητες στο επίκεντρο της πολιτικής δράσης,
5. Στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Ιουνίου 2021, οι ηγέτες της ΕΕ χαιρέτισαν τους πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας που καθορίζονται στο σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, σύμφωνα με τη διακήρυξη του Πόρτο, συμπεριλαμβανομένου του στόχου σε επίπεδο ΕΕ να επιτευχθεί έως το 2030 συμμετοχή τουλάχιστον του 60 % των ενηλίκων στη μάθηση κατ' έτος,
6. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα σχετικά έγγραφα τεκμηρίωσης, ως έχουν στο παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος ψηφίσματος.

¹ EUCO 19/1/17 REV 1.

ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ

7. Το ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων (ΕΘΕΕ), το οποίο εγκρίθηκε από το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2011 προκειμένου να συνεχιστούν, να συμπληρωθούν και να παγιωθούν οι εργασίες στον τομέα της εκπαίδευσης των ενηλίκων στο πλαίσιο των τεσσάρων στρατηγικών στόχων που καθόρισε το Συμβούλιο στο στρατηγικό πλαίσιο «ΕΚ 2020»,
8. Τη σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες ευκαιρίες για ενηλίκους (2016), η οποία υπογραμμίζει τις ειδικές ανάγκες των ενηλίκων, ιδίως των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης, των ανέργων και των ευάλωτων ομάδων, που χρειάζονται πρόσθετη προσοχή και υποστήριξη για να βελτιώσουν τις βασικές τους δεξιότητες και να προοδεύσουν,
9. Την έκθεση με τίτλο «Επιτεύγματα στο πλαίσιο του ανανεωμένου ευρωπαϊκού θεματολογίου για την εκπαίδευση των ενηλίκων» (2019), στην οποία γίνεται απολογισμός των επιτευγμάτων της περιόδου 2011-2018. Προσδιορίζει επίσης αναδυόμενα θέματα και προτεραιότητες που θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη στην περίοδο μετά το 2020, συμπεριλαμβανομένης της συνέχισης των εργασιών για τη διακυβέρνηση, την προσφορά και την αξιοποίηση, την ευελιξία και την πρόσβαση, καθώς και τη διασφάλιση της ποιότητας,
10. Το ευρωπαϊκό θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020) προτείνει, μεταξύ άλλων, τη δράση 8 «Δεξιότητες ζωής», η οποία προβλέπει εργασίες της Επιτροπής και των κρατών μελών σχετικά με νέες προτεραιότητες για το ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων με στόχο τη δημιουργία ολοκληρωμένων, ποιοτικών και συμπεριληπτικών συστημάτων εκπαίδευσης των ενηλίκων,

11. Η σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (2020) και η δήλωση του Osnabrück για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (2020) καλούν να αναπτυχθεί περαιτέρω η EEK ως ελκυστική διαδρομή υψηλής ποιότητας για την απασχόληση και τη ζωή, καθώς και να συνειδητοποιήσουν σταδιακά όλο και περισσότερο οι ενήλικοι ότι η μάθηση αποτελεί αέναη επιδίωξη για ολόκληρη τη ζωή,
12. Το ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού προβλέπει ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης για την περίοδο έως το 2030 (2021-2030), η οποία θα διεξαχθεί με βάση μια προοπτική ολιστικής, χωρίς αποκλεισμούς και διά βίου μάθησης, και αναφέρει περαιτέρω ότι η διά βίου μάθηση περιλαμβάνει όλες τις μορφές και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έως την εκπαίδευση ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

ΘΕΩΡΕΙ ΟΤΙ

13. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης διαθέτουν ποικίλα πρότυπα εκπαίδευσης των ενηλίκων, ανάλογα με τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ανάγκες, περιστάσεις, πολιτικές, στρατηγικές και παραδόσεις τους. Όπως αναφέρεται σε εκθέσεις, λόγω της πανδημίας COVID-19 οι αναπροσαρμογές των μαθησιακών και εκπαιδευτικών περιβαλλόντων για τους ενήλικες έχουν διαφοροποιήσει περαιτέρω τις πρακτικές εκπαίδευσης των ενηλίκων σε ολόκληρη την Ευρώπη²,

² Βλέπε, για παράδειγμα, τις ακόλουθες δημοσιεύσεις: Εκπαίδευση ενηλίκων και COVID-19: προκλήσεις και ευκαιρίες (ομάδα εργασίας ΕΚ 2020 για την εκπαίδευση ενηλίκων, 2020), μάθηση και εκπαίδευση ενηλίκων και COVID-19 (Ινστιτούτο Διά Βίου Μάθησης της UNESCO, 2020) και εκπαίδευση ενηλίκων και COVID-19: Πόση άτυπη και μη τυπική μάθηση χάνουν οι εργαζόμενοι; (ΟΟΣΑ, 2021).

14. Η έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης του 2020³ αναφέρει ότι η συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι μικρή με, κατά μέσο όρο στην ΕΕ, μόλις το 10,8 % των ενηλίκων (γυναίκες: 11,9 %, άνδρες: 9,8 %) ηλικίας 25-64 ετών να συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων κατά τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες πριν από την έρευνα του 2019. Επιπλέον, τα στοιχεία της Eurostat για το 2020 δείχνουν ότι η συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι μικρότερη από ό,τι πριν από την πανδημία COVID-19 με, κατά μέσο όρο στην ΕΕ μόλις το 9,2 % των ενηλίκων (γυναίκες: 10,0 %, άνδρες: 8,3 %) ηλικίας 25-64 ετών να συμμετέχουν στην εκπαίδευση ενηλίκων κατά τις τελευταίες τέσσερις εβδομάδες πριν από την έρευνα,
15. Η έκθεση του δικτύου Ευρυδίκη «Εκπαίδευση και κατάρτιση των ενηλίκων στην Ευρώπη: Χάραξη διαδρομών χωρίς αποκλεισμούς προς τις δεξιότητες και τα προσόντα» (2021) δείχνει ότι περίπου ένας στους πέντε ενήλικες στην ΕΕ δεν έχει ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και ότι σημαντικό ποσοστό ενηλίκων στην Ευρώπη καταγράφει χαμηλά επίπεδα γραμματισμού, αριθμητισμού ή/και ψηφιακών δεξιοτήτων. Οι χώρες παρουσιάζουν επίσης διαφορές όσον αφορά τη συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση· ωστόσο, ένα κοινό χαρακτηριστικό είναι ότι οι περισσότερες μαθησιακές δραστηριότητες στις οποίες συμμετέχουν οι ενήλικες έχουν μη τυπικό χαρακτήρα.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΟΤΙ

16. Μια νέα μαθησιακή παιδεία θα πρέπει να δίνει έμφαση στη σπουδαιότητα των βασικών δεξιοτήτων για όλες και όλους και της συνεχούς απόκτησης συναφών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, σε όλα τα επίπεδα εντός των τυπικών, μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών πλαισίων, καθ' όλη τη διάρκεια του βίου. Τα άτομα με ανεπτυγμένη νοοτροπία διά βίου μάθησης είναι καλύτερα εξοπλισμένα για να προσαρμόζονται στις νέες συνθήκες και να αναπτύσσουν τις δεξιότητες που χρειάζονται για θέσεις εργασίας, καθώς και για την πλήρη συμμετοχή στην κοινωνία και την προσωπική ανάπτυξη,

³ Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης 2020. Διδασκαλία και μάθηση στην ψηφιακή εποχή, SWD (2020) 234 final. Πηγή στοιχείων: Eurostat, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού της ΕΕ (προβλέπεται αλλαγή μεθοδολογίας το 2022).

17. Η εκπαίδευση των ενηλίκων κατέχει ιδιαίτερη θέση εντός της στρατηγικής προτεραιότητας του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης — «Υλοποίηση της διά βίου μάθησης και της κινητικότητας για όλους», η οποία είναι τώρα πιο επείγουσα από ποτέ, λόγω των προκλήσεων της ανάκαμψης από την κρίση COVID-19 και της ανάγκης για ανθεκτικότητα, των μεταβαλλόμενων αναγκών της αγοράς εργασίας, της αναντιστοιχίας δεξιοτήτων, της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και του σταθερά μεγάλου ποσοστού ενηλίκων στην Ευρώπη με χαμηλό επίπεδο βασικών γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων,
18. Πρέπει δε να αντιμετωπιστεί ο κατακερματισμός της εκπαίδευσης των ενηλίκων σε διάφορους τομείς, πολιτικές και νομικά πλαίσια. Υπάρχει ανάγκη διαλόγου μεταξύ όλων των μερών προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαμόρφωση κοινού οράματος με στόχο την ενισχυμένη παροχή εκπαίδευσης στους ενήλικες, στην οποία να λαμβάνονται υπόψη η κοινωνική διάσταση της εκπαίδευσης των ενηλίκων και συνάμα η απασχολησιμότητα. Δεδομένου ότι οι ιδιώτες, οι εργοδότες και το κράτος έχουν όφελος από την εκπαίδευση των ενηλίκων, θα πρέπει να αναγνωριστεί η ευθύνη και η συμβολή του κάθε μέρους,
19. Εξαιρετικά σημαντικό είναι να συνειδητοποιήσουν σε μεγαλύτερο βαθμό οι εργοδότες ότι η εκπαίδευση των ενηλίκων συμβάλλει στην ποιότητα των διαδικασιών και των αποτελεσμάτων της εργασίας, καθώς και στην ποιότητα της δραστηριοποίησης των εργαζομένων στην εργασία τους. Η εκπαίδευση των ενηλίκων μπορεί να συμβάλει στην παραγωγικότητα, την ανταγωνιστικότητα, την κοινωνική ένταξη, την ισότητα των φύλων, τη δημιουργικότητα, την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα. Αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την παροχή κινήτρων στους εργοδότες ώστε να αναλάβουν ενεργότερο ρόλο στην υποστήριξη της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης, καθώς και στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας και των μεταβάσεων των εργαζομένων τους στο πλαίσιο της αγοράς εργασίας σε μόνιμη βάση. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να δημιουργηθεί νοοτροπία μάθησης σε όλους τους χώρους εργασίας, να σχεδιάζονται και να οργανώνονται στον χώρο εργασίας ευκαιρίες μάθησης, οι οποίες θα προωθούνται και θα υποστηρίζονται από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη,
20. Ωστόσο, η εκπαίδευση των ενηλίκων πρέπει να προχωρήσει και πέρα από την ανάπτυξη δεξιοτήτων για την εργασία. Είναι προσέτι σημαντικό να ενισχυθεί η ευαισθητοποίηση του ευρέος κοινού σχετικά με τη σημασία και τα οφέλη της συμμετοχής στη διά βίου μάθηση. Η εκπαίδευση των ενηλίκων θα πρέπει να διασυνδέεται με όλους τους τύπους και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μέσω ευέλικτων επίσημων, μη τυπικών και άτυπων διαδρομών,

21. Η εκπαίδευση των ενηλίκων έχει τη δύναμη να βελτιώσει τις ευκαιρίες ζωής και εργασίας των ενηλίκων, ανεξάρτητα από τις κοινωνικοδημογραφικές και προσωπικές τους συνθήκες. Η ατομική ευθύνη για την επαγγελματική εξέλιξη θα πρέπει να θεωρείται μέρος της επαγγελματικής διά βίου καθοδήγησης και υποστήριξης. Επιπλέον, η εκπαίδευση των ενηλίκων μπορεί να συμβάλει στην ενεργό συμμετοχή των πολιτών στα κοινά και στην εκμάθηση σε επίπεδο κοινότητας. Στηρίζει επίσης την προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική ανέλιξη και ολοκλήρωση, την υγεία και την ευημερία, σύμφωνα με τις παρούσες και τις μελλοντικές ανάγκες, τα talέντα και τις προσδοκίες του καθενός. Η εκπαίδευση των ενηλίκων διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο για την αντιμετώπιση των σημερινών και μελλοντικών προκλήσεων και ευκαιριών στη ζωή και την εργασία και καθοδηγεί την πορεία προς βιώσιμες κοινότητες,
22. Οι επιπτώσεις των δημογραφικών αλλαγών, καθώς και η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, απαιτούν νέες προσεγγίσεις για διευκόλυνση της συμμετοχής των ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων όσων δεν έχουν την τάση να συμμετέχουν σε μαθησιακές δραστηριότητες καθώς και της ηλικιακής ομάδας των 65+, στην εκπαίδευση ενηλίκων, προκειμένου να υποστηριχθεί η πλήρης ένταξη και συμμετοχή τους στην κοινωνία.

ΤΟΝΙΖΕΙ ΟΤΙ

23. Η εκπαίδευση των ενηλίκων χρειάζεται ολιστική προσέγγιση που θα περιλαμβάνει διατομεακή και πλειονομερή συνεργασία και αποτελεσματικό συντονισμό σε ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, με σεβασμό προς τα διαφορετικά μοντέλα εκπαίδευσης ενηλίκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και με πλήρη σεβασμό των ειδικών αρμοδιοτήτων των διαφόρων επιπέδων πολιτικής.

ΚΑΤΑ ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΟΤΙ

24. Κατά την περίοδο έως και το 2030, ο πρωταρχικός στόχος του νέου ευρωπαϊκού θεματολογίου για την εκπαίδευση των ενηλίκων 2021-2030 (NEΘΕΕ 2030) θα είναι η αύξηση και η βελτίωση της παροχής, της προώθησης και της αξιοποίησης ευκαιριών τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης για όλες και όλους,

25. Οι κύριοι τομείς προτεραιότητας του ΝΕΘΕΕ 2030 διασφαλίζουν τη συνέχεια των εργασιών και την περαιτέρω ανάπτυξη της εκπαίδευσης των ενηλίκων, όπως σκιαγραφούνται κατωτέρω και περιγράφονται λεπτομερώς στο παράρτημα Ι του παρόντος εγγράφου:

- διακυβέρνηση,
- προσφορά και αξιοποίηση ευκαιριών διά βίου μάθησης,
- προσβασιμότητα και ευελιξία,
- ποιότητα, ισότητα, ένταξη και επιτυχία στην εκπαίδευση ενηλίκων,
- πράσινη και ψηφιακή μετάβαση.

ΣΥΜΦΩΝΕΙ ΠΕΡΑΙΤΕΡΩ, ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ, ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΚΟΛΟΥΘΑ ΜΕΣΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ:

26. *Ανοικτή μέθοδος συντονισμού (ΑΜΣ):* Κατά την περίοδο έως το 2030, τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα συνεργαστούν στενά για να προβούν σε απολογισμό των εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί σε τεχνικό επίπεδο, αξιολογώντας τη διαδικασία και τα αποτελέσματά της μέσω της ΑΜΣ και αναλαμβάνοντας την ευθύνη της διαδικασίας εντός του αντίστοιχου τομέα αρμοδιότητάς τους, σε εθνικό, περιφερειακό ή ευρωπαϊκό επίπεδο. Αυτό θα πρέπει να γίνει σε διαβούλευση με την ομάδα εργασίας για την εκπαίδευση ενηλίκων που συστάθηκε ως μέρος του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030) και το δίκτυο εθνικών συντονιστών της εκπαίδευσης ενηλίκων.

27. *Αμοιβαία μάθηση:* Η αμοιβαία μάθηση αποτελεί βασικό στοιχείο του ΝΕΘΕΕ 2030, καθώς παρέχει την ευκαιρία για εντοπισμό και άντληση διδαγμάτων από τις ορθές πρακτικές των διαφόρων κρατών μελών. Η αμοιβαία μάθηση, με τη συμμετοχή των σχετικών ενδιαφερομένων, θα διενεργείται με μέσα όπως οι δραστηριότητες μάθησης από ομοτίμους, η παροχή συμβουλών από ομοτίμους και οι ανταλλαγές βέλτιστων πολιτικών και πρακτικών, συνέδρια, σεμινάρια, φόρουμ υψηλού επιπέδου και ομάδες εμπειρογνομόνων, καθώς και μέσω μελετών και αναλύσεων, δικτύων (συμπεριλαμβανομένων των διαδικτυακών) και άλλων μορφών διάδοσης και μέσω της ευκρινούς προβολής των αποτελεσμάτων.

28. *Αποτελεσματική διακυβέρνηση*: Το NEΘΕΕ 2030 αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030).
29. *Παρακολούθηση της διαδικασίας*: Η περιοδική παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη των στόχων σε επίπεδο ΕΕ⁴ μέσω δεικτών σε επίπεδο ΕΕ (όπως περιγράφονται λεπτομερώς στο παράρτημα II του παρόντος) οι οποίοι εφαρμόζονται στη συστηματική συλλογή και ανάλυση διεθνώς συγκρίσιμων δεδομένων, συμβάλλει ουσιαστικά στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής χωρίς να δημιουργεί πρόσθετη επιβάρυνση για τα κράτη μέλη. Η ετήσια παρακολούθηση θα πραγματοποιείται μέσω της έκθεσης παρακολούθησης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου (μέσω του αναθεωρημένου κοινωνικού πίνακα αποτελεσμάτων), για την παρακολούθηση της προόδου προς την επίτευξη όλων των συμπεφωνημένων στόχων σε επίπεδο ΕΕ στον τομέα της εκπαίδευσης των ενηλίκων. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση των στόχων και των δεικτών σε επίπεδο ΕΕ θα πρέπει να πραγματοποιηθεί σε συνεργασία με τη μόνιμη ομάδα για τους δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης (SGIB) και να επανεξετασθεί το 2023.
30. *Ανάπτυξη γνώσεων και τεκμηριωμένη πολιτική για την εκπαίδευση των ενηλίκων*: Είναι αναγκαίο να αναπτυχθεί περαιτέρω εις βάθος ανάλυση δεδομένων και έρευνα, ει δυνατόν, σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο μέσω μιας σειράς εργαλείων, και αξιοποιώντας το έργο της Eurostat, του δικτύου Ευρυδίκη, του CEDEFOP, του Ευρωπαϊκού Ιδρύματος Επαγγελματικής Εκπαίδευσης – ETF, του Eurofound, του ΟΟΣΑ και άλλων οργανισμών. Η ανάλυση θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει παρακολούθηση των ευάλωτων ομάδων ενηλίκων και δεδομένα σχετικά με τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, ει δυνατόν και σε επίπεδο εργοδοτών και τοπικών κοινοτήτων, μεταξύ άλλων. Ο μετασχηματισμός των θέσεων εργασίας και οι τεράστιες προσπάθειες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης απαιτούν αξιόπιστη και στοχευμένη συλλογή πληροφοριών σχετικά με τις δεξιότητες για τη χαρτογράφηση των μελλοντικών αναγκών της αγοράς εργασίας σε δεξιότητες. Αυτό θα στηρίξει τους ενήλικες στη διά βίου επαγγελματική τους σταδιοδρομία και θα διευκολύνει τόσο τις μεταβάσεις στην αγορά εργασίας όσο και τις κοινωνικές.

⁴ Οι στόχοι ορίζονται ως μέσες τιμές της ΕΕ που πρέπει να επιτευχθούν συλλογικά από τα κράτη μέλη. Κατά την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο προς την επίτευξη των στόχων αυτών, μεταξύ άλλων και κατά περίπτωση, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες των διαφόρων εθνικών συστημάτων και συνθηκών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αξιοποιούν πλήρως τις ευκαιρίες χρηματοδότησης της Ένωσης ανάλογα με τις εθνικές τους συνθήκες, προτεραιότητες και προκλήσεις. Οι επιδιώξεις δεν προδικάζουν τις αποφάσεις σχετικά με τον τρόπο υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 και του «Next Generation EU».

31. *Συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς:* Είναι σημαντικό να βελτιωθεί η συνεργασία με οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ (ιδίως με την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του προγράμματος για τη διεθνή αξιολόγηση των ικανοτήτων των ενηλίκων (PIAAC)), ο ΟΗΕ (ιδίως η UNESCO και η ΔΟΕ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς επίσης στο πλαίσιο συναφών περιφερειακών ή παγκόσμιων πρωτοβουλιών.
32. *Χρηματοδότηση:* Η εκπαίδευση ενηλίκων χρηματοδοτείται μέσω μιας σειράς διαφορετικών μέσων που τροφοδοτούνται από ποικίλες πηγές. Η εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει, κατά προτίμηση και κατά περίπτωση και σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, να βασίζεται μάλλον σε συνεχή και τακτική χρηματοδότηση παρά σε επιδοτήσεις που σχετίζονται με έργα ή προγράμματα. Οι χρηματοδοτικές προσεγγίσεις που βασίζονται στην κοινή ευθύνη των δημόσιων και ιδιωτικών φορέων μπορούν να συμβάλουν στην αύξηση και την εντατικοποίηση των πόρων.

**ΚΑΛΕΙ ΤΑ ΚΡΑΤΗ ΜΕΛΗ, ΤΗΘΥΜΕΝΗΣ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΑ ΜΕ ΤΙΣ ΕΘΝΙΚΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ,**

33. Να επικεντρώσουν τις προσπάθειές τους κατά την περίοδο 2021-2030 στους τομείς προτεραιότητας που περιγράφονται στο παράρτημα Ι, συμβάλλοντας έτσι στην εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης προς τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), κατά περίπτωση και σύμφωνα με το εθνικό, περιφερειακό και τοπικό πλαίσιο, τις περιστάσεις και τη νομοθεσία τους,
34. Να επιφέρουν αποδοτική σύνδεση μεταξύ των συναφών υπουργείων, καθώς και με τους ενδιαφερόμενους φορείς, όπως τους κοινωνικούς εταίρους, τις επιχειρήσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, με σκοπό τη βελτίωση της συνοχής μεταξύ των πολιτικών για την εκπαίδευση των ενηλίκων και των γενικότερων κοινωνικοοικονομικών πολιτικών. Η εν λόγω πολυσυμμετοχική προσέγγιση για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης και μπορεί να ενισχυθεί περαιτέρω με αποτελεσματικό εθνικό, περιφερειακό και τοπικό συντονισμό που θα συνδέει την πολιτική και την πρακτική,

35. Να στηρίζουν την εκπαίδευση των ενηλίκων με διά βίου καθοδήγηση και επαγγελματική εξέλιξη δημιουργώντας συμπράξεις σε όλα τα επίπεδα. Σύμφωνα με τις αρχές διασφάλισης της ποιότητας, οι παρούσες κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να συνδέονται με δραστηριότητες προβολής, επικύρωσης και ευαισθητοποίησης, συμβάλλοντας έτσι στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου για τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι όλοι οι ενήλικες θα έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν τις βασικές τους δεξιότητες και ικανότητες με βάση τις ανάγκες τους και να επιτύχουν το επίπεδο δεξιοτήτων που απαιτείται στη σημερινή κοινωνία και αγορά εργασίας,
36. Κατά την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, να σημειώσουν πρόοδο στη διασφάλιση της διαθεσιμότητας ευκαιριών επικύρωσης σε όλους τους ενήλικες, εξασφαλίζοντας έτσι τη δυνατότητα δεύτερων ευκαιριών, οδηγώντας κατ' αυτόν τον τρόπο ενδεχομένως σε πλήρη ή μερική πιστοποίηση,
37. Να στηρίζουν την επέκταση της εκπαίδευσης ενηλίκων στη δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση –γενική και επαγγελματική– μέσω ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών – παραδείγματος χάριν βραδινά τμήματα, εκπαίδευση μερικής φοίτησης, εξ αποστάσεως και μεικτή μάθηση– και να παράσχουν στους ενήλικους εκπαιδευόμενους α) τη δυνατότητα απόκτησης προσόντων σε επίπεδο ΕΠΕΠ 4 και άνω· και β) τη δυνατότητα ολοκλήρωσης σύντομων κύκλων μαθημάτων που επιτρέπουν την επικαιροποίηση, τη διεύρυνση και την εμβάθυνση των ικανοτήτων,
38. Να αναβαθμίσουν το επαγγελματικό καθεστώς και να στηρίζουν την επαγγελματοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων⁵ και να βελτιώσουν την αρχική και τη συνεχή τους εκπαίδευση και κατάρτιση και την επαγγελματική τους εξέλιξη, μεταξύ άλλων με την υποστήριξη της χρήσης καινοτόμων προσεγγίσεων (όπως μεικτή, επιγραμμική, εξ αποστάσεως, υβριδική κ.λπ.) και πόρων (υποδομή και εξοπλισμός ΤΠΕ),

⁵ Για τους σκοπούς της παρούσας απόφασης, ο όρος εκπαιδευτικός χρησιμοποιείται για πρόσωπα στα οποία έχει αναγνωρισθεί η ιδιότητα του εκπαιδευτικού (ή ισοδύναμη ιδιότητα) σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική, ενώ ο όρος εκπαιδευτής χρησιμοποιείται για όποιον επιτελεί μία ή περισσότερες δραστηριότητες που συνδέονται με τη (θεωρητική ή πρακτική) κατάρτιση, είτε σε ένα ίδρυμα εκπαίδευσης ή κατάρτισης είτε στον χώρο εργασίας. Περιλαμβάνονται εκπαιδευτικοί στη γενική και στην ανώτατη εκπαίδευση, εκπαιδευτικοί και εκπαιδευτές στην αρχική και τη συνεχή ΕΕΚ, καθώς και επαγγελματίες στον κλάδο της προσχολικής εκπαίδευσης και αγωγής και εκπαιδευτές ενηλίκων, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές για το μέλλον, ΕΕ C 193 της 9.6.2020, σ. 11.

39. Να στηρίζουν, κατά περίπτωση, υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς ψηφιοποίηση των διαδικασιών εκπαίδευσης, κατάρτισης και μάθησης σε οργανωτικό και ατομικό επίπεδο. Επιπλέον, να συνδράμουν και να εκπαιδεύσουν τους ενήλικες εκπαιδευόμενους στην ευρύτερη και αποτελεσματικότερη χρήση ψηφιακών εργαλείων, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη το ψηφιακό χάσμα και το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των φύλων,
40. Να καταβάλουν προσπάθειες για την ανάπτυξη απλών, ευέλικτων και ευρέων μηχανισμών για τις επιχειρήσεις και τα άτομα για μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και για να προωθηθεί η αλλαγή νοοτροπίας στους πολίτες και την κοινωνία, με βάση την έννοια της διά βίου μάθησης, η οποία δίνει έμφαση στην ανάγκη απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων σε συνεχή βάση,
41. Να διευκολύνουν τη διά βίου μάθηση για την προώθηση της συμμετοχής των ενηλίκων στη μάθηση με διάφορα μέσα, όπως η EPAL — η ηλεκτρονική πλατφόρμα για την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη (π.χ. με στήριξη των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτών ενηλίκων, του προσωπικού καθοδήγησης και υποστήριξης, των ερευνητών και των ακαδημαϊκών, καθώς και των υπευθύνων χάραξης πολιτικής),
42. Να προωθήσουν τη μαθησιακή κινητικότητα των ενηλίκων εκπαιδευομένων και του προσωπικού εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και τη διασυνοριακή συνεργασία, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος Erasmus+, των ταμείων της πολιτικής συνοχής της ΕΕ και άλλων μέσων κατά περίπτωση,
43. Να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων και φραγμών σε όλους τους τύπους μάθησης, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων που σχετίζονται με την κινητικότητα, την προσβασιμότητα, τις ανισότητες μεταξύ των φύλων, την καθοδήγηση, την προβολή, τις υπηρεσίες για τους σπουδαστές και την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης ως μέρος των μαθησιακών αποτελεσμάτων,
44. Να αναπτύξουν περαιτέρω μηχανισμούς διασφάλισης της ποιότητας, π.χ. με την προώθηση της εσωτερικής και εξωτερικής διασφάλισης της ποιότητας, όσον αφορά τα προγράμματα, τις διαδικασίες, τους οργανισμούς υλοποίησης, τους εκπαιδευτές ενηλίκων και τις δραστηριότητες παροχής συμβουλών, και με την ανάπτυξη της συλλογής δεδομένων, για παράδειγμα με τη χρήση πληροφοριών που συγκεντρώνονται μέσω της παρακολούθησης των αποφοίτων.

**ΚΑΛΕΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ, ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΚΑΙ
ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑΣ,**

45. Να στηρίζει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του ΝΕΘΕΕ 2030 και των τομέων προτεραιότητάς του, όπως περιγράφονται στο παράρτημα Ι, καθώς και στην ενδεχόμενη ανάπτυξη ολιστικών εθνικών στρατηγικών δεξιοτήτων για το σύνολο της δημόσιας διοίκησης,
46. Να διασφαλίσει τη συμπληρωματικότητα και τη συνοχή των πρωτοβουλιών πολιτικής της ΕΕ που αναλαμβάνονται σύμφωνα με το ΝΕΘΕΕ 2030,
47. Να συνεργαστεί στενά με τα κράτη μέλη προκειμένου να εξασφαλιστεί η ύπαρξη ευέλικτης και αποτελεσματικής δομής διακυβέρνησης, όπως περιγράφεται στο ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), ιδίως με τη συμμετοχή της ομάδας εργασίας για την εκπαίδευση ενηλίκων, του δικτύου εθνικών συντονιστών της εκπαίδευσης ενηλίκων, δραστηριοτήτων μάθησης από ομοτίμους και άλλων δραστηριοτήτων δικτύωσης,
48. Να στηρίζει τους εθνικούς συντονιστές της εκπαίδευσης ενηλίκων χρηματοδοτώντας το έργο τους για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών και με την Επιτροπή κατά την εφαρμογή του ΝΕΘΕΕ 2030,
49. Να ενισχύσει τις γνώσεις σχετικά με την εκπαίδευση ενηλίκων στην Ευρώπη με τη διεξαγωγή μελετών και ερευνών σχετικών με την ανάλυση θεμάτων της εκπαίδευσης ενηλίκων, μεταξύ άλλων μέσω του δικτύου Ευρυδίκη, του CEDEFOP και του ETF, και σε συνεργασία με άλλα σχετικά δίκτυα και ιδρύματα, αξιοποιώντας πλήρως τις ικανότητες πληροφόρησης και έρευνας που διαθέτουν, χωρίς να δημιουργούνται πρόσθετες επιβαρύνσεις για τα κράτη μέλη. Προσοχή θα πρέπει επίσης να δοθεί στην ηλικιακή ομάδα των 65+ με την ανάπτυξη συγκριτικών στοιχείων και δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή τους στην εκπαίδευση ενηλίκων,

50. Να συνεχίσει και να εντείνει τη συνεργασία με σχετικούς διεθνείς οργανισμούς όπως ο ΟΟΣΑ, ο ΟΗΕ (ιδίως η UNESCO και η ΔΟΕ) και το Συμβούλιο της Ευρώπης, καθώς και με συναφείς περιφερειακές ή παγκόσμιες πρωτοβουλίες, για παράδειγμα στα Δυτικά Βαλκάνια, την Ανατολική Εταιρική Σχέση κ.λπ.,
51. Να διασφαλίσει τα κονδύλια που διατίθενται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τη στήριξη της υλοποίησης του ΝΕΘΕΕ 2030 μέσω συναφών προγραμμάτων, ταμείων και μέσων της ΕΕ, όπως το Erasmus+, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (EKT+), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση για τους εκτοπισθέντες εργαζομένους, ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης, το InvestEU, το Μέσο Τεχνικής Υποστήριξης κ.λπ.,
52. Να παρουσιάζει και να ενημερώνει τακτικά το Συμβούλιο σχετικά με συστηματική επισκόπηση και χάρτη πορείας των υλοποιούμενων και των προγραμματισμένων πολιτικών, των εργαλείων συνεργασίας, των χρηματοδοτικών μέσων, των πρωτοβουλιών και των στοχευμένων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων σε επίπεδο Ένωσης, όπως οι Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων, το Erasmus+ και το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο που συμβάλλουν στην επίτευξη του ΝΕΘΕΕ 2030,
53. Να υποβάλλει έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του ΝΕΘΕΕ 2030 ως μέρους του στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης (2021-2030), με βάση το έργο των εθνικών συντονιστών της εκπαίδευσης ενηλίκων, της ομάδας εργασίας για την εκπαίδευση ενηλίκων, των εμπειρογνομόνων μελετών και ερευνών,

54. Να διευκολύνει την περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή της EPALÉ, η οποία στηρίζει και ενισχύει τους επαγγελματίες της εκπαίδευσης ενηλίκων μέσω ανταλλαγών μεταξύ συναδέλφων, ιστολογίων, φόρουμ, δικτύωσης και παροχής υψηλής ποιότητας, επακριβών και κατάλληλων πληροφοριών για όλες τις πτυχές της εκπαίδευσης ενηλίκων,
55. Να στηρίζει τα κράτη μέλη, μεταξύ άλλων μέσω χρηματοδότησης, στην τακτική συμμετοχή τους σε ερευνητικούς κύκλους, προκειμένου να λαμβάνουν συγκρίσιμα στοιχεία σχετικά με την πρόοδό τους στον τομέα των δεξιοτήτων των ενηλίκων (έρευνα του ΟΟΣΑ για τις δεξιότητες των ενηλίκων [PIAAC], έρευνα για την εκπαίδευση ενηλίκων και έρευνα για το εργατικό δυναμικό).

Λαμβάνοντας υπόψη τις συγκεκριμένες συνθήκες σε κάθε κράτος μέλος και σύμφωνα με τις εθνικές προτεραιότητες, τα κράτη μέλη καλούνται, κατά περίπτωση με την υποστήριξη της Επιτροπής, να επικεντρώσουν τη δράση τους στους τομείς που σκιαγραφούνται κατωτέρω.

Τομέας προτεραιότητας 1 – Διακυβέρνηση

- α) Οι συμπράξεις μεταξύ κυβερνήσεων, περιφερειακών και τοπικών αρχών, παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, εταιρειών, κοινωνικών εταίρων, δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και κοινωνικών υπηρεσιών, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, αποτελούν αναγκαιότητα και συνδέονται στενά με την κοινή ευθύνη που φέρουν όλα τα εμπλεκόμενα μέρη. Η ευθύνη αυτή καλύπτει καθήκοντα όπως η ανάλυση των αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης και η ανάπτυξη ευκαιριών μάθησης για ενήλικες, η βελτιστοποίηση της συμμετοχής και της συνεργασίας όλων των ενδιαφερομένων, η ευαισθητοποίηση και η προβολή, και η υποστήριξη της παροχής κατάλληλης καθοδήγησης και συμβουλών σε παρόχους και εταιρείες.
- β) Ενίσχυση των γενικών προϋποθέσεων για συνεργασία όσον αφορά τις ανάγκες εκπαίδευσης ενηλίκων: καταβολή προσπαθειών για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης της εκπαίδευσης των ενηλίκων, η οποία περιλαμβάνει όλους τους τύπους, τις μορφές και τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης των ενηλίκων και άλλες συναφείς μορφές ευκαιριών μάθησης, και αποσαφηνίζει τους ρόλους όλων των εμπλεκόμενων τομέων. Θα πρέπει να παρέχει διατομεακή εποπτεία, καθώς και διυπουργικές και διατομεακές συμπράξεις που αποσκοπούν στη συνοχή των πολιτικών. Μια τέτοια προσέγγιση, στο πλαίσιο της διά βίου μάθησης, θα μπορούσε να οδηγήσει σε στρατηγικές εκπαίδευσης ενηλίκων και εθνικές στρατηγικές δεξιοτήτων που βασίζονται σε έρευνα, στοιχεία και δεδομένα.
- γ) Η συνεργασία και η σύμπραξη των ενδιαφερομένων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο θα πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ενηλίκων εκπαιδευόμενων και των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένης, ει δυνατόν και σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες, της αποτελεσματικής και αποδοτικής χρηματοδότησης των πρωτοβουλιών εκπαίδευσης ενηλίκων.

Τομέας προτεραιότητας 2 – Παροχή και αξιοποίηση ευκαιριών διά βίου μάθησης

- α) Έχει υψίστη σημασία να συνειδητοποιήσουν οι ενήλικες τη σημασία της μάθησης ως διά βίου εγχειρίματος, το οποίο θα πρέπει να επιδιώκεται σε τακτά χρονικά διαστήματα καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους.
- β) Η εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει να είναι πιο εξατομικευμένη. Θα πρέπει να ενθαρρύνεται και να υποστηρίζεται με αποτελεσματικά συστήματα διά βίου καθοδήγησης με δραστηριότητες προβολής, καθώς και με ολοκληρωμένα συστήματα για την επικύρωση της προηγούμενης μάθησης.
- γ) Τα υφιστάμενα συστήματα πρόβλεψης δεξιοτήτων (συλλογή πληροφοριών για τις δεξιότητες) θα πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, προκειμένου να υποστηρίζονται η διά βίου καθοδήγηση και ο σχεδιασμός της εκπαίδευσης ενηλίκων.
- δ) Κατά περίπτωση, η ενσωμάτωση οικονομικών κινήτρων, φορολογικών κινήτρων και άλλων κοινωνικών παροχών ή αντισταθμιστικών μέτρων σε επίπεδο εργοδότη κατά την εφαρμογή των πολιτικών για την εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει να οδηγήσει σε αυξημένη δέσμευση του εργοδότη στην εκπαίδευση ενηλίκων.
- ε) Η βιώσιμη δημόσια χρηματοδότηση θα πρέπει να συμπληρώνεται από άλλα κονδύλια σε διάφορα επίπεδα (ευρωπαϊκό, εθνικό, περιφερειακό, τοπικό, εργοδοτικό, ατομικό), για όλους τους τύπους, τις μορφές και τα επίπεδα της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η αποτελεσματική κατανομή και χρήση των κονδυλίων έχει ζωτική σημασία και πρέπει να προσαρμόζεται στις ατομικές μαθησιακές ανάγκες. Η παρακολούθηση των δαπανών παίζει σημαντικό ρόλο εν προκειμένω.

Τομέας προτεραιότητας 3 — Προσβασιμότητα και ευελιξία

- α) Η εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει να είναι ευέλικτη από την άποψη του χρόνου, του τόπου, των πόρων, των μορφών οργάνωσης και υλοποίησης και θα πρέπει να περιλαμβάνει ποικίλες προσεγγίσεις και μέτρα για την αύξηση της συμμετοχής, της ένταξης και των κινήτρων για μάθηση. Θα πρέπει να επιτρέπει την εγγραφή όχι μόνο σε διαφορετικά επίπεδα τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά και σε άλλα προγράμματα —μεταξύ άλλων και σε μη τυπικό επίπεδο— με στόχο την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων σε συνδυασμό με ευρύτερο πρότυπο μάθησης. Για την προσαρμογή στις οικογενειακές, βιοτικές και εργασιακές ευθύνες τους, η ευελιξία έχει καίρια σημασία για την αύξηση και την παραμονή των ενηλίκων στη μάθηση. Η εκπαίδευση ενηλίκων πρέπει να παρέχει υψηλής ποιότητας προγράμματα, ανεξαρτήτως του αν η χρηματοδότηση είναι ιδιωτική ή δημόσια.
- β) Τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης που παρέχονται στο πλαίσιο της εκπαίδευσης ενηλίκων θα πρέπει να βασίζονται στις προηγούμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες, την εμπειρία, τις προτιμήσεις και ιδιαιτερότητες των μεμονωμένων εκπαιδευομένων, με βάση τις ανάγκες τους, τα ενδεχόμενα αποτελέσματα αυτοαξιολόγησης και με ιδιαίτερη προσοχή στις ευάλωτες ομάδες. Εκπαιδευτική και μαθησιακή προσέγγιση που ενθαρρύνει τους ενήλικες να εκφράσουν τις προτιμήσεις, τις επιθυμίες και τις ανάγκες τους δεν ενέχει αποκλεισμούς και ενθαρρύνει τους ενήλικες να εκπαιδεύονται και να βελτιώνονται, προσφέροντας παράλληλα ευκαιρίες για προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη, μάθηση σε επίπεδο κοινότητας, διαγενεακή μάθηση και άλλες κοινωνικές πτυχές.

- γ) Η εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει επίσης να διευκολύνει την απόκτηση και την ενίσχυση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων και, ως εκ τούτου, να συμβάλει στη διασφάλιση κοινωνιών με λιγότερους αποκλεισμούς και ίσων ευκαιριών σύμφωνα με τις ειδικές συνθήκες και το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο, με ιδιαίτερη έμφαση στις ευάλωτες ομάδες.
- δ) Θα πρέπει να εξεταστεί η θέσπιση χρηματοδοτικών και άλλων μέτρων στήριξης, καθώς και συγκεκριμένων δράσεων για την υποστήριξη των εκπαιδευομένων. Τέτοια παραδείγματα είναι τα οικονομικά κίνητρα, όπως δάνεια, επιχορηγήσεις και φορολογικές ελαφρύνσεις.
- ε) Η διερεύνηση της έννοιας και της χρήσης των μικροδιαπιστευτηρίων μπορεί να συμβάλει στη διεύρυνση των ευκαιριών μάθησης και θα μπορούσε να ενισχύσει τη διά βίου μάθηση, παρέχοντας ευκαιρίες μάθησης πιο ευέλικτες και κατά ενότητες και προσφέροντας μαθησιακές διαδρομές χωρίς αποκλεισμούς.

Τομέας προτεραιότητας 4 - Ποιότητα, ισότητα, ένταξη και επιτυχία στην εκπαίδευση των ενηλίκων

Επαγγελματοποίηση:

- α) Απαιτείται επαγγελματοποίηση και ανάπτυξη ικανοτήτων των εκπαιδευτών ενηλίκων, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών (π.χ. μέντορες, ατομικοί εκπαιδευτές) και άλλων επαγγελματιών που ενέχονται στην υποστήριξη δραστηριοτήτων όπως η καθοδήγηση, η επικύρωση, η προβολή, η ευαισθητοποίηση, η ηγεσία και η διαχείριση της εκπαίδευσης ενηλίκων. Ο καθορισμός και η επικύρωση των βασικών ικανοτήτων των επαγγελματιών της εκπαίδευσης ενηλίκων θα μπορούσε να αποτελέσει προστιθέμενη αξία.
- β) Η επαγγελματοποίηση στην εκπαίδευση ενηλίκων είναι απαραίτητη για την ποιότητα της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης (π.χ. επιπλέον των δεξιοτήτων που σχετίζονται με το περιεχόμενο, οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι πρέπει να αποκτήσουν κοινωνικές και ψηφιακές δεξιότητες, για τις οποίες απαιτείται διαφορετική/προσαρμοσμένη διδακτική προσέγγιση). Οι εκπαιδευτές ενηλίκων θα πρέπει να υποστηρίζονται στην υλοποίηση διδασκαλίας και μάθησης βάσει ικανοτήτων, μεταξύ άλλων από συμβούλους και δραστηριότητες μάθησης από ομοτίμους.
- γ) Ένα καλά ανεπτυγμένο δίκτυο και η σύμπραξη παρόχων εκπαίδευσης ενηλίκων και άλλων εταίρων που προσφέρουν ευκαιρίες μάθησης θα μπορούσαν να διασφαλίσουν αφενός πιο προσιτή εκπαίδευση ενηλίκων και αφετέρου ότι τα χρήματα και ο χρόνος είναι μικρότερο εμπόδιο από ό,τι στο παρελθόν.

Κινητικότητα:

- δ) Η κινητικότητα των εκπαιδευομένων ενηλίκων, των εκπαιδευτών ενηλίκων και άλλων ενδιαφερομένων στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων θα πρέπει να εξακολουθήσει να επεκτείνεται ως βασικό στοιχείο της ευρωπαϊκής συνεργασίας και ως εργαλείο για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης ενηλίκων και την προώθηση της πολυγλωσσίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Περαιτέρω προσπάθειες θα πρέπει να καταβληθούν για την άρση των υφιστάμενων εμποδίων και φραγμών σε όλους τους τύπους μαθησιακής και διδακτικής κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων που σχετίζονται με την πρόσβαση, την καθοδήγηση, τις υπηρεσίες για τους σπουδαστές και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων.
- ε) Αξιοποίηση του προγράμματος Erasmus+, το οποίο προσφέρει ποικίλες νέες δυνατότητες για την ενίσχυση της κινητικότητας εντός της ΕΕ, εκτός της ΕΕ και για την ενίσχυση της διασυνοριακής συνεργασίας, ενδεχομένως συμπληρωμένη με χρηματοδότηση από τους πόρους του ΕΚΤ+.

Ένταξη:

- στ) Η εκπαίδευση ενηλίκων είναι σημαντική για την προώθηση της ισότητας των φύλων και της αλληλεγγύης μεταξύ διαφόρων ηλικιακών ομάδων και μεταξύ πολιτισμών και ανθρώπων από κάθε υπόβαθρο, καθώς και για την προαγωγή της δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη και των θεμελιωδών αξιών της ΕΕ· στο πλαίσιο αυτό, οι ευάλωτες ομάδες χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής.
- ζ) Απαιτείται ισορροπημένη κατανομή των πόρων για την εκπαίδευση ενηλίκων στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης. Πρέπει να εξεταστούν πρότυπα χρηματοδότησης που βασίζονται σε επιμερισμένες ευθύνες και ισχυρή δημόσια δέσμευση, ιδίως όσον αφορά τις ομάδες-στόχους ενηλίκων που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα, έχουν αναπηρίες ή επηρεάζονται από άλλους παράγοντες που ενδέχεται να επιφέρουν αποκλεισμό.

- η) Θα πρέπει να εξεταστούν κίνητρα για την εξάλειψη των εμποδίων στη συμμετοχή στην εκπαίδευση ενηλίκων όλων των ομάδων-στόχων, όπως η έλλειψη χρόνου για σπουδές, το χαμηλό επίπεδο βασικών δεξιοτήτων, το χαμηλό επίπεδο επαγγελματικών δεξιοτήτων, η αδυναμία πρόσβασης, τα χαμηλά επίπεδα κινήτρων και η αρνητική στάση απέναντι στη μάθηση. Η συνεργασία με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς έχει ουσιαστική σημασία για την επάνοδο των αποδραστηριοποιημένων ενηλίκων και συγκεκριμένων ομάδων-στόχων ξανά στη μάθηση.
- θ) Η διαγενεακή μάθηση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικιακής ομάδας των 65+, μπορεί να είναι επωφελής για την προώθηση της ευημερίας καθώς και της ενεργού, αυτόνομης και υγιούς γήρανσης.

Διασφάλιση ποιότητας:

- ι) Η διασφάλιση της ποιότητας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων και των εταίρων τους σε συστημικό επίπεδο θα πρέπει να ενισχυθεί περαιτέρω, κατά περίπτωση.
- ια) Η παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της παροχής εκπαίδευσης ενηλίκων μπορεί να αυξήσει τη διασφάλιση της ποιότητας.
- ιβ) Η εκπαίδευση και η κατάρτιση θα πρέπει να έχουν ως επίκεντρο τον εκπαιδευόμενο και θα μπορούσαν να προσφέρουν σύντομες μαθησιακές εμπειρίες για την απόκτηση ή την επικαιροποίηση στοχευμένων ικανοτήτων.
- ιγ) Η συνεχής ανάπτυξη μεθόδων παρακολούθησης, αξιολόγησης και ποιότητας έχει ουσιαστική σημασία για να διασφαλιστεί ότι τα μαθησιακά αποτελέσματα αξιολογούνται και ότι η πρόοδος αποτελεί προοπτική.
- ιδ) Προκειμένου να υποστηριχθεί η ποιότητα της εκπαίδευσης ενηλίκων, τα εθνικά και περιφερειακά συστήματα ή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένης της επικύρωσης και της αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης, θα πρέπει να αποσκοπούν στην ανάπτυξη και την παροχή εσωτερικής και εξωτερικής διασφάλισης ποιότητας.

Τομέας προτεραιότητας 5 - Πράσινη και ψηφιακή μετάβαση

- α) Η διττή μετάβαση (δηλαδή ψηφιακή και πράσινη) λειτουργεί ως κινητήρια δύναμη για καινοτομίες στις μαθησιακές διαδρομές και νέες προσεγγίσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων των μαθησιακών περιβαλλόντων. Οι καινοτομίες αυτές πρέπει να εξασφαλίζουν τη διαπερατότητα και την ευελιξία των διαφόρων μορφών και επιπέδων εκπαίδευσης ενηλίκων. Η ψηφιακή και η πράσινη μετάβαση καλούν όλες τις γενιές να αναπτύξουν τις απαραίτητες πράσινες και ψηφιακές δεξιότητες (μεγαλύτερη παιδεία στα ψηφιακά μέσα και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση) ώστε να εργάζονται και να ζουν προδραστικά σε ένα ψηφιακό περιβάλλον. Η ψηφιακή (μεικτή, υβριδική κ.λπ.) μάθηση απαιτεί επίσης την επαγγελματική εξέλιξη των εκπαιδευτών ενηλίκων, καθώς και υποστήριξη για τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και την προσαρμογή του διδακτικού υλικού και των συναφών προσεγγίσεων και πόρων.
- β) Ανάπτυξη προσεγγίσεων για την ενσωμάτωση της βιώσιμης ανάπτυξης στην εκπαίδευση ενηλίκων, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση περιβαλλοντικών στάσεων, την ανάπτυξη κατάλληλων νοοτροπιών, την ευαισθητοποίηση και το ενδεχόμενο λήψης συγκεκριμένων μέτρων για την ανάπτυξη της κατάρτισης. Η απόκτηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων στην εκπαίδευση ενηλίκων θα πρέπει να αποτελεί σημαντική συνιστώσα της διαδικασίας οικολογικού μετασχηματισμού. Οι πράσινες δεξιότητες, δηλαδή οι δεξιότητες που απαιτούνται σε μια οικονομία και κοινωνία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, θα απαιτούνται σε ολόκληρη την κοινωνία και στο εργατικό δυναμικό (σε όλους τους τομείς και σε όλα τα επίπεδα), καθώς οι αναδυόμενες οικονομικές δραστηριότητες δημιουργούν νέα (ή ανανεωμένα) επαγγέλματα, και αγωνιζόμαστε για έναν βιώσιμο τρόπο ζωής.
- γ) Η πρόσθετη στήριξη για το άνοιγμα μαθησιακών περιβαλλόντων θα επιταχύνει τον ψηφιακό μετασχηματισμό ή θα βελτιώσει τις ήδη υφιστάμενες υποδομές/πρωτοβουλίες, όπως με την προώθηση ψηφιακών και βιώσιμων κοινωνιών και χώρων εργασίας μάθησης χωρίς αποκλεισμούς. Τα περιβάλλοντα αυτά θα πρέπει να ενισχύουν την ισότιμη πρόσβαση σε ψηφιακό υλικό για ενήλικες εκπαιδευόμενους όλων των ηλικιών και θα πρέπει να υποστηρίζουν την ασφαλή χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών. Οι πλατφόρμες μάθησης για το δημόσιο συμφέρον θα πρέπει να σχεδιάζονται κατά τρόπον ώστε να παρέχουν κίνητρα, επαγγελματική υποστήριξη, καθοδήγηση και συμβουλές στους συμμετέχοντες.

ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΣΕ ΕΠΙΠΕΔΟ ΕΕ — Παρακολούθηση των μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση ενηλίκων

Μια σειρά επιπέδων αναφοράς μέσων ευρωπαϊκών επιδόσεων στην εκπαίδευση ενηλίκων («στόχοι σε επίπεδο ΕΕ») και δεικτών θα πρέπει να υποστηρίζουν τις στρατηγικές προτεραιότητες που περιγράφονται στο ΝΕΘΕΕ 2030, ως μέσο για την παρακολούθηση της προόδου και τον εντοπισμό των προκλήσεων, καθώς και για τη συμβολή στην τεκμηριωμένη χάραξη πολιτικής μέσω της συστηματικής συλλογής, ανάλυσης και έρευνας διεθνώς συγκρίσιμων δεδομένων. Θα πρέπει να βασίζονται αποκλειστικά σε συγκρίσιμα και αξιόπιστα δεδομένα και να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορετικές καταστάσεις που επικρατούν στα επιμέρους κράτη μέλη.

1. **Στόχοι σε επίπεδο ΕΕ**⁶

Συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση

Τουλάχιστον το 47 % των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε δράση μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έως το 2025⁷.

Τουλάχιστον το 60 % των ενηλίκων ηλικίας 25 έως 64 ετών θα πρέπει να έχει συμμετάσχει σε δράση μάθησης κατά τους τελευταίους 12 μήνες, έως το 2030.

⁶ Ο στόχος του 2025 συμφωνήθηκε από το Συμβούλιο στο ψήφισμά του περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030). Ο στόχος για το 2030 έτυχε ευνοϊκής υποδοχής από τους αρχηγούς κρατών και κυβερνήσεων της ΕΕ στη διακήρυξη του Πόρτο και από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στα συμπεράσματα της 24ης-25ης Ιουνίου 2021.

⁷ Eurostat, Συλλογή δεδομένων έρευνας εργατικού δυναμικού (ΕΕΔ) της ΕΕ από το 2022 και μετά. Επειδή η πηγή δεδομένων προβλέπεται να αλλάξει το 2022 (από την έρευνα για την εκπαίδευση των ενηλίκων στην έρευνα για το εργατικό δυναμικό της ΕΕ), ο στόχος υπόκειται σε επιβεβαίωση το 2023 με βάση την εμπειρία της νέας πηγής δεδομένων. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με την μόνιμη ομάδα για τους δείκτες και τα κριτήρια αξιολόγησης (SGIB), θα αξιολογήσει τον αντίκτυπο αυτών των αλλαγών συγκρίνοντας τα αποτελέσματα της έρευνας για την εκπαίδευση των ενηλίκων (ΑΕΣ) και της ΕΕΔ το 2023 και θα εξετάσει πιθανές αλλαγές στη μεθοδολογία της ΕΕΔ ή στο επίπεδο του στόχου. Με βάση την αξιολόγηση αυτή, το Συμβούλιο θα αποφασίσει σχετικά με ενδεχόμενη προσαρμογή του επιπέδου του στόχου.

2. Δείκτες σε επίπεδο ΕΕ

- α) Συμμετοχή ενηλίκων χαμηλής ειδίκευσης σε μαθησιακές δραστηριότητες⁸
 - β) Άνεργοι ενήλικες με πρόσφατη μαθησιακή εμπειρία⁹
 - γ) Ενήλικες με τουλάχιστον βασικές ψηφιακές δεξιότητες¹⁰
-

⁸ Ο ορισμός και οι πηγές του δείκτη είναι παρόμοιοι με του δείκτη για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση. Η βασική διαφορά είναι η έμφαση στους ενήλικους με χαμηλή ειδίκευση, δηλαδή στους ενήλικους που έχουν ολοκληρώσει το πολύ ένα κατώτερο επίπεδο δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (ή και κατώτερο) ως το ανώτερο τυπικό εκπαιδευτικό τους προσόν. Ως εκ τούτου, ο δείκτης μετρά το ποσοστό των ενηλίκων με χαμηλή ειδίκευση που δηλώνουν ότι έχουν συμμετάσχει σε τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση σε περίοδο 12 μηνών.

⁹ Τα στοιχεία είναι διαθέσιμα από την έρευνα εργατικού δυναμικού της ΕΕ. Ο όρος «πρόσφατη μαθησιακή εμπειρία» αναφέρεται στη συμμετοχή σε τυπική ή μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση κατά τις τελευταίες 4 εβδομάδες.

¹⁰ Η πηγή των δεδομένων για τον εν λόγω δείκτη είναι η κοινοτική έρευνα της ΕΕ για τη χρήση των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών (ΤΠΕ) από νοικοκυριά και ιδιώτες.

Τα έγγραφα αναφοράς σχετικά με το ΝΕΘΕΕ 2030:

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

1. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24ης-25ης Ιουνίου 2021 (EUCO 7/21)
2. Νέο στρατηγικό θεματολόγιο 2019-2024 (εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 20 Ιουνίου 2019)
3. Συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 2017 (EUCO 19/1/2017 REV 1)

Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης

4. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την ισότητα και την ένταξη στην εκπαίδευση και την κατάρτιση με σκοπό την προαγωγή της εκπαιδευτικής επιτυχίας για όλους, EE C 221 της 10.6.2021, σ. 3
5. Ψήφισμα του Συμβουλίου περί στρατηγικού πλαισίου για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με στόχο τον Ευρωπαϊκό Χώρο Εκπαίδευσης και πέραν αυτού (2021-2030), EE C 66 της 26.2.2021, σ. 1
6. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα, EE C 417 της 2.12.2020, σ. 1
7. Σύσταση του Συμβουλίου για «μια γέφυρα προς την απασχόληση — ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία» και για την κατάργηση της σύστασης του Συμβουλίου, της 22ας Απριλίου 2013, για τη θέσπιση εγγυήσεων για τη νεολαία, EE C 372 της 4.11.2020, σ. 1

8. Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές για το μέλλον, EE C 193 της 9.6.2020, σ. 11
9. Συμπεράσματα του Συμβουλίου ως προς τον βασικό ρόλο των πολιτικών για τη διά βίου μάθηση στην ενδυνάμωση των κοινωνιών για τη διαχείριση της τεχνολογικής και της πράσινης μετάβασης προς όφελος της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, EE C 389 της 18.11.2019, σ. 12
10. Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με την υλοποίηση της σύστασης του Συμβουλίου για τις διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους, EE C 189 της 5.6.2019, σ. 23
11. Ψήφισμα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνελθόντων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, σχετικά με πλαίσιο ευρωπαϊκής συνεργασίας στον τομέα της νεολαίας: Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη νεολαία 2019-2027, EE C 456 της 18.12.2018, σ. 1
12. Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης, EE C 189 της 4.6.2018, σ. 1
13. Σύσταση του Συμβουλίου όσον αφορά τις Διαδρομές Αναβάθμισης των Δεξιοτήτων: Νέες Ευκαιρίες για Ενηλίκους, EE C 484 της 24.12.2016, σ. 1
14. Σύσταση του Συμβουλίου για την επικύρωση της μη τυπικής και της άτυπης μάθησης, EE C 398 της 22.12.2012, σ. 1
15. Ψήφισμα του Συμβουλίου σχετικά με ένα ανανεωμένο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για την εκπαίδευση των ενηλίκων, EE C 372 της 20.12.2011, σ. 1.

Δηλώσεις και διακηρύξεις

16. Διακήρυξη του Πόρτο (8 Μαΐου 2021)
17. Δήλωση του Osnabrück σχετικά με την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση ως καταλύτη ανάκαμψης και δίκαιης μετάβασης στην ψηφιακή και πράσινη οικονομία (30 Νοεμβρίου 2020)

Ευρωπαϊκή Επιτροπή

18. Σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (COM(2021) 102 final)
19. Πράσινη βίβλος σχετικά με τη γήρανση. Προώθηση της αλληλεγγύης και της υπευθυνότητας μεταξύ των γενεών (COM(2021) 50 final)
20. Σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση 2021-2027. Επαναπροσδιορίζοντας την εκπαίδευση και την κατάρτιση για την ψηφιακή εποχή (COM(2020) 624 final)
21. Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα (COM(2020) 274 final)
22. Μια Ένωση ισότητας: Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025 (COM(2020) 152 final)
23. Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία (COM(2019) 640 final)